

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 356/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti spoločnosti **Trendex s. r. o.**, Zvolenská cesta 14, Banská Bystrica, IČO 31 592 465, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s. r. o., Komenského 14A, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/100/2017 z 28. decembra 2018 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/195/2019 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3, vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Okrem iného sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a nahradiť trovy konania.

2. Sťažovateľka sa žalobou zo 14. apríla 2010 domáhala voči žalovanému mestu Banská Bystrica náhrady škody 2 168,82 eur a ušlého zisku 114 727,49 eur spolu s prísl. z titulu nesprávneho úradného postupu. Žalované mesto malo vystaviť na žiadosť sťažovateľky stanoviská, ktoré neumožňovali realizovať stavbu hromadných garáží z dôvodu, že územný plán druh stavby v danom meste ich umiestnenie nepovoľoval. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č. k. 13C/64/2010 zo 7. júna 2012 zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke 2 168,82 eur a vo zvyšku žalobu zamietol s odôvodnením, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno v otázke príčinnej súvislosti s ušlým ziskom vo výške 114 727,49 eur. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 17Co/246/2012 z 28. mája 2015 potvrdil rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa skutočnej škody a v časti týkajúcej sa ušlého zisku rozhodnutie pre jeho nepreskúmateľnosť zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Následne okresný súd rozsudkom

z 18. októbra 2016 priznal sťažovateľke úrok z omeškania, vo zvyšku žalobu zamietol s odôvodnením, že ušlý zisk nebol zo strany sťažovateľky preukázaný. Okresný súd priznal pre zmenu žalovanému náhradu trov konania. Krajský súd touto ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti potvrdil a výrok o náhrade trov konania zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Na dovolanie najvyšší súd rozhodol odmietavým uznesením č. k. 4Cdo/195/2019 z 25. novembra 2020, ktoré bolo sťažovateľke doručené 3. februára 2021.

II.

3. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia nedal ústavne udržateľnú odpoveď, prečo v konaní nebolo vykonané znalecké dokazovanie a prečo v tom istom konaní bez zmeny skutkového stavu došlo k odlišnému posúdeniu existencie nároku na ušlý zisk a príčinnej súvislosti. Sťažovateľka uviedla, že v konaní vznikol „rozpor medzi skutkovým stavom a medzi hodnotením bremena tvrdenia a dôkazného bremena s výraznými prvkami ľubovôle pri rozložení dôkazného bremena“, a tým bola porušená zásada rovnosti zbrání účastníkov konania. Podľa sťažovateľky súdy nezohľadnili skutočnosť, že za príčinu vzniku škody spočívajúcej v ušlom zisku nie je možné považovať okolnosť, na základe ktorej bolo možné dôvodne očakávať majetkový prínos, ale za takú môže byť považovaná len tá okolnosť, ktorá stratu predpokladaného zisku spôsobila a toto tvrdenie podporila rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/237/2011, 25Cdo/269/2006, 25Cdo/2973/2005.

III.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala porušenie označených práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré nesprávne vyvodili dôsledky neunesenia dôkazného bremena v otázke existencie ušlého zisku a príčinnej súvislosti medzi prípadným ušlým ziskom a nesprávnym úradným postupom.

5. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

6. Úlohou ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

7. Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia sú pri riešení konkrétnych prípadov

záležitosťou všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprislúcha posudzovať zákonnosť vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

8. V spore medzi sťažovateľkou a žalovaným o náhradu škody a ušlého zisku bol ušlý zisk vyčíslený znaleckým posudkom znaleckou organizáciou TACOMA Consulting s. r. o. na 114 727,49 eur. Okresný súd v rozhodnutí o ušlom zisku považoval sumu za hypotetickú pri realizácii zamýšľaného stavebného zámeru, avšak rozhodnutie o umiestnení stavby bolo zamietnuté, a preto nie je možné uvažovať o priamom a bezprostrednom vzťahu príčiny a následku medzi nesprávnym úradným postupom žalovaného a stavebným zámerom sťažovateľky. Okresný súd konštatoval, že v tomto prípade absentoval prvok priamej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Z uvedených dôvodov okresný súd ušlý zisk sťažovateľke nepriznal.

9. V napadnutom rozhodnutí krajský súd dospel k záveru, že *«Nárok poškodeného na ušlý zisk preto nemôže založiť znalecký posudok, ale len preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, na základe ktorej je potom možné urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym a nie iba „fikciou“.»*. Sťažovateľka v dovolaní namietala, že všeobecné súdy nesprávne právne posúdili vec a odklonili sa od ustálenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že *«obsah dôkaznej povinnosti, ako povinnosti označiť a predložiť dôkazy, nie je totožný s pojmom dôkazného bremena. Dôkazné bremeno predstavuje súhrn pravidiel umožňujúcich súdu rozhodnúť vo veci, ak nastane stav tzv. objektívnej neistoty nazývaný aj „non liquet“»*, ktorý nedovoľuje súdu rozhodnúť v súlade s hmotnoprávnym stavom, pretože výsledok dokazovania nedáva súdu podklad pre prijatie záveru o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení strany sporu. Najvyšší súd k zásade rovnosti zbraní v odôvodnení uviedol, že všeobecné súdy umožnili stranám sporu rovnakú možnosť vyjadriť sa k spornej veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Správne najvyšší súd poznamenal, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

10. Treba však súhlasiť so sťažovateľkou v tom, že ako účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je jasné a zrozumiteľné a dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Právo na spravodlivé súdne konanie totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutie na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokovanej veci. Sťažovateľka však v konaní pred všeobecnými súdmi preukázala len skutočnú škodu, nie ušlý zisk, ktorý sa neprejavuje zmenšením majetku sťažovateľky, ale stratou očakávaného prínosu. S ohľadom na tieto konkrétne okolnosti prípadu preto nie sú v rozpore so základnými právami sťažovateľky skutkové a právne závery krajského súdu a najvyššieho súdu.

10. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia strán považovali všeobecné súdy za rozhodné pre posúdenie nároku na ušlý zisk. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu dáva sťažovateľke jasnú odpoveď na to, že jej skutkové a právne námietky voči žalovanému a jej uplatnenému nároku nie sú dôvodné. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odpovedá na všetky podstatné tvrdenia a námietky sťažovateľky. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu a najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí.

11. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľky neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súde právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade. Preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu